

Warszawa, dnia 24 października 2019 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCLERIA	
wpl. dnia	25. 10. 2019
Nr wg EZD	

PK VIII TK 90.2019

(SK 52/19)

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku ze skargą konstytucyjną M D. o „stwierdzenie niezgodności art. 398⁶ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. [Kodeks postępowania cywilnego – przyp. wł.] (tekst. jedn. Dz.U. z 2014 r poz. 101 ze zm.) w związku z art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 165 § 2 k.p.c. z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim odmawia prawa do sądu na podstawie spóźnionego doręczenia skargi kasacyjnej wskutek wadliwego adresowania przesyłki pocztowej”

– na podstawie art. 42 pkt 7 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072 ze zm.) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

UZASADNIENIE

Działając przez swojego pełnomocnika, M D. (dalej jako: „Skarżący”) wniósł o stwierdzenie, że art. 398⁶ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.; dalej jako: k.p.c.) w związku z art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 165 § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim odmawia prawa do sądu na podstawie spóźnionego doręczenia skargi kasacyjnej wskutek wadliwego adresowania przesyłki pocztowej, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji. W ocenie Skarżącego, zakwestionowane przez Niego przepisy stanowiły podstawę prawną postanowień: Sądu Apelacyjnego w S z dnia grudnia 2016 r., sygn. , którym sąd odrzucił skargę kasacyjną Skarżącego z powodu przekroczenia dwumiesięcznego terminu na jej wniesienie, oraz Sądu Najwyższego z dnia kwietnia 2017 r., sygn. , którym oddalono zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego w S

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na tle następującego stanu faktycznego. Postanowieniem z dnia września 2016 r. Sąd Apelacyjny w S ustanowił dla Skarżącego – jako powoda w sprawie o sygn. przed Sądem Apelacyjnym w S – pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, którego wskazała Okręgowa Izba Radców Prawnych w P W dniu października 2016 r. pełnomocnik potwierdził odbiór doręzonego przez Sąd Apelacyjny w S wyroku z dnia lipca 2016 r., sygn. akt , wraz z jego pisemnym uzasadnieniem. W dniu grudnia 2016 r. pełnomocnik nadał skargę kasacyjną od powyższego wyroku w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego, błędnie wskazując jako adres Sądu Apelacyjnego w S adres Sądu Okręgowego w S Z tego powodu skarga kasacyjna Skarżącego wpłynęła do Sądu Okręgowego w S , który na podstawie zarządzenia z dnia grudnia 2016 r. przekazał ją Sądowi

Apelacyjnemu w S – jako właściwemu. Skarga kasacyjna wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu grudnia 2016 r.

W rezultacie, postanowieniem z dnia grudnia 2016 r., sygn.

, Sąd Apelacyjny w S odrzucił skargę kasacyjną skarżącego jako złożoną po upływie dwumiesięcznego terminu na jej wniesienie, ustanowionego w art. 398⁵ § 1 k.p.c. Sąd zauważył, że w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2188 ze zm.; dalej jako: p.p.), oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej jest równoznaczne z wniesieniem go w tym terminie do sądu tylko wtedy, gdy pismo to zostało nadane pod adresem właściwego sądu. Podniesiono, że art. 165 § 2 k.p.c. ma charakter szczególny i nie może być wykładany rozszerzająco. W związku z powyższym Sąd Apelacyjny odrzucił skargę na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Następnie, postanowieniem z dnia kwietnia 2017 r., sygn. akt , Sąd Najwyższy oddalił zażalenie Skarżącego, złożone na postanowienie Sądu Apelacyjnego w S , stwierdzając w uzasadnieniu postanowienia, że „[a]rtykuł 165 § 2 k.p.c. należy odczytywać w połączeniu z przepisami prawa pocztowego i rozumieć go w ten sposób, że przewidziany w nim wyjątek, oparty na założeniu, że przesyłka powierzona kompetentnemu operatorowi pocztowemu dotrze do adresata, zachodzi wówczas, gdy przesyłka spełnia wymagania zapewniające taki skutek, to znaczy gdy prawidłowo wskazuje adresata i adres. Nieprawidłowy adres odbiorcy, prowadzący do doręczenia go innemu podmiotowi, wyłącza skutek z art. 165 § 2 k.p.c., nawet jeśli faktyczny odbiorca przekazał następnie przesyłkę właściwemu”.

Skarżący podniósł w treści skargi konstytucyjnej, że na podstawie zaskarżonych przepisów sąd orzekający w jego sprawie „uzależnił pozytywny skutek wpływu pisma od doręczenia środka odwoławczego pod właściwy adres, uzależniając tym samym ostateczny efekt postępowania prawnego także od działań lub zaniechań osoby trzeciej – nie związanej ze sprawą – w postaci operatora usług

pocztowych” (s. 2 skargi konstytucyjnej, pisownia oryginalna). W ocenie Skarżącego zaskarżone przepisy naruszają tym samym wyrażoną w art. 45 Konstytucji zasadę prawa obywatela do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu.

W piśmie z dnia 27 października 2018 r. (dalej jako: pismo uzupełniające) Skarżący, na wezwanie Trybunału Konstytucyjnego do uzupełnienia braków formalnych skargi m.in. w tym zakresie, doprecyzował treść skargi konstytucyjnej, wskazując, że podnosi również zarzut naruszenia „wyrażonej w art. 45 Konstytucji w związku z art. 32 Konstytucji zasady równego traktowania wszystkich uczestników postępowania sądowego”. Zdaniem Skarżącego zakwestionowane rozumienie art. 165 § 2 k.p.c. w sposób nieuzasadniony różnicuje prawa obywateli wnoszących pisma za pośrednictwem operatora pocztowego oraz dokonujących czynności w trybie art. 165 § 3 k.p.c., a więc żołnierzy składających pisma w dowództwie jednostki wojskowej, osób pozbawionych wolności składających pisma w administracji zakładu karnego i członków załogi polskich statków morskich, składających pisma u kapitana statku, ponieważ dla tych osób „skutki procesowe mogą wystąpić nawet po wielomiesięcznej przerwie zatem ich terminowe skierowanie do właściwej jednostki sądu pozostaje iluzoryczne” (s. 2 skargi konstytucyjnej, pisownia oryginalna).

W piśmie uzupełniającym Skarżący podniósł również, że „podkreśla naruszenie art. 45 Konstytucji przez normy przywołanych powyżej postanowień kodeksu postępowania cywilnego w jakim stanowiły one uzasadnienie uznanie dyspozycji art 165 § 2 za nie dający się rozszerzyć przepis o charakterze szczególnym w zakresie, w którym miałyby on bronić przyznanych ustawą zasadniczą oraz potwierdzoną dodatkowo ustawą o randze kodeksu (tj. wynikających z art. 45 Konstytucji oraz art. 398¹ kpc,) praw obywatelskich takich jak prawo do sądu a jednocześnie rozszerzany (uzupełniany) przez zamknięcie prawa do sądu w przypadku zaistnienia oczywistej omyłki pisarskiej z łatwością dającej się dostrzec i usunąć zatem takiej jak wskazanie adresu innej nieruchomości

leżącej w dyspozycji miejscowych sądów” (s. 3 pisma uzupełniającego, pisownia oryginalna). Skarżący podniósł, że „zgodnie z brzmieniem art 77 ust 2 Konstytucji wydaje się zasadne ustalić, iż zawężająca interpretacja przywołanych powyżej art. 156 kpc i następných nie może stanowić o zamknięciu drogi do realizacji prawa do złożenia skargi kasacyjnej (bez względu na jej ostateczny efekt) oraz naruszenia prawa do sądu wywiedzionego z art. 45 Konstytucji” (*ibidem*, pisownia oryginalna). Skarżący, odpowiadając na wezwanie do sprecyzowania i uzasadnienia zarzutu naruszenia art. 32 Konstytucji, podniósł, że „ewentualne przesłanie inicjującego postępowanie kasacyjne pisma w terminie co do zasady na ręce sądu za pośrednictwem innego operatora pocztowego w Unii Europejskiej lub funkcjonariusza publicznego także w szczególności za pośrednictwem systemu teleinformacyjnego dokonali by czynności uznanych za skuteczne. Tym samym zaskarżane postanowienie w zakresie w jakim różnicuje sytuację prawną nadawców w zależności o wyboru jednej z dopuszczalnych opcji doręczenia w sposób nie znajdujący odbicia w ustawie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, prawa do sądu i równego traktowania” (s. 4 pisma uzupełniającego, pisownia oryginalna).

Przed przystąpieniem do oceny konstytucyjności zaskarżonych unormowań konieczne jest ustalenie, czy analizowana skarga spełnia wymagania formalne, i to pomimo przeprowadzenia jej wstępnej kontroli, zwieńczonej postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 sierpnia 2019 r., sygn. Ts 213/17, o nadaniu skardze dalszego biegu. Na gruncie orzecznictwa Trybunału ugruntowany jest bowiem pogląd, że nadanie skardze konstytucyjnej biegu nie przesądza o spełnieniu formalnoprawnych przesłanek dopuszczalności orzekania w danej sprawie. Trybunał jest bowiem na każdym etapie postępowania obowiązany do badania, czy nie zachodzi ujemna przesłanka wydania wyroku, skutkująca obligatoryjnym umorzeniem postępowania (zob. m.in. postanowienia TK z dnia: 19 października 2010 r., sygn. SK 8/09, OTK

ZU nr 8/A/2010, poz. 94; 18 czerwca 2013 r., sygn. SK 1/12, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 70; 26 maja 2015 r., sygn. SK 6/13, OTK ZU nr 5/A/2015, poz. 76 oraz powołane tam wcześniejsze orzecznictwo).

Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Przesłanki wniesienia oraz merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej zostały uregulowane w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w art. 53 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072 ze zm.; dalej jako: uotpTK).

Artykuł 79 ust. 1 Konstytucji ustanawia trzy podstawowe przesłanki dopuszczalności skargi konstytucyjnej. Pierwszą jest naruszenie określonych w Konstytucji wolności lub praw, których podmiotem jest skarżący. Zgodnie z drugą przesłanką wymagane jest uzyskanie ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej rozstrzygającego o tych wolnościach lub prawach. Ostatnim warunkiem jest konieczność wykazania, że ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie których wydano orzeczenie w sprawie skarżącego, stanowi źródło naruszenia jego wolności lub praw (zob. m.in. postanowienia TK z dnia: 5 listopada 2013 r., sygn. SK 15/12, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 127; 30 listopada 2015 r., sygn. SK 30/14, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 184 oraz powołane tam wcześniejsze orzecznictwo).

Z kolei, stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 1-4 uotpTK, skarga powinna zawierać: po pierwsze, określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją (pkt 1); po drugie, wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego i w jaki sposób – w ocenie skarżącego – zostały naruszone (pkt 2); po trzecie, uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu

normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie (pkt 3); po czwarte, przedstawienie stanu faktycznego (pkt 4).

W piśmiennictwie podkreśla się, że warunkiem dopuszczalności skargi konstytucyjnej jest w szczególności udzielenie pozytywnej odpowiedzi na pytanie, czy w sprawie rzeczywiście zostały naruszone prawa i wolności konstytucyjne skarżącego (L. Bosek, M. Wild, *Kontrola konstytucyjności prawa. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism procesowych.*, Legalis 2014, II.§9.II).

Do materialnych przesłanek instytucji skargi konstytucyjnej zalicza się: a) osobisty interes prawny, a nie obiektywny – jak przy konstrukcji skargi powszechnej (*actio popularis*), i b) interes aktualny – a nie potencjalny (zob. J. Trzciniński, M. Wiącek, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, M. Zubik, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2016, tom II, s. 893). Jak wskazuje się w piśmiennictwie, „[j]eżeli w wyniku dokonanej analizy Trybunał dojdzie do przekonania, że skarga konstytucyjna nie wpłynie na sferę praw i wolności skarżącego, TK przyjmuje niedopuszczalność skargi. Sytuacja taka ma miejsce w szczególności wówczas, gdy niekorzystne względem skarżącego rozstrzygnięcie zapadło nie tylko w wyniku zastosowania zaskarżonego przepisu, lecz także z innych przyczyn, których skarżący nie kwestionuje w swojej skardze. W takiej sytuacji nawet w przypadku uwzględnienia skargi konstytucyjnej oraz wznowienia postępowania na zasadach określonych w art. 190 ust. 4 Konstytucji RP, nie będzie mogła nastąpić restytucja interesów skarżącego” [L. Bosek, M. Wild, *op. cit.*, II.§9.II.1.C.c).3].

Przedmiotem skargi konstytucyjnej może być zatem wyłącznie ta norma prawna, która stanowiła podstawę wydania przez organ władzy publicznej orzeczenia naruszającego prawa lub wolności konstytucyjne skarżącego. Przesądza to o konieczności istnienia merytorycznego związku pomiędzy treścią zakwestionowanej normy prawnej a podjętym na jej podstawie rozstrzygnięciem

oraz zarzucanym temu rozstrzygnięciu naruszeniem praw lub wolności konstytucyjnych. Regulacja prawna stanowiąca przedmiot skargi konstytucyjnej musi więc w ten sposób determinować w sensie normatywnym treść wydanego orzeczenia, iż prowadzi to do wskazanego w skardze naruszenia praw lub wolności konstytucyjnych przysługujących skarżącemu (zob. postanowienie TK z dnia 22 lutego 2001 r., sygn. Ts 193/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 77 i przywołane tam orzeczenia).

Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że *„[d]o zasadniczych przesłanek dopuszczalności występowania ze skargą konstytucyjną należy uczynienie jej przedmiotem przepisów (ustawy lub innego aktu normatywnego) wykazujących podwójną kwalifikację. Będąc podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie skarżącego przez sąd lub organ administracji publicznej, muszą one prowadzić jednocześnie do naruszenia wskazywanych przez skarżącego konstytucyjnych wolności lub praw. Skarżący jest przy tym zobligowany (...) do wskazania, które przepisy kwestionowanego aktu normatywnego wykazują taką kwalifikację (postanowienie TK z dnia 19 października 2004 r., sygn. SK 13/03, OTK ZU nr 9/A/2004, poz. 101).*

Jednakże, niekonstytucyjne brzmienie normy prawnej, stanowiącej podstawę wydania ostatecznego orzeczenia w sprawie skarżącego, należy odróżnić od dyskusyjnego zastosowania normy prawnej w ostatecznym orzeczeniu w sprawie skarżącego. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego niedopuszczalna jest skarga konstytucyjna na stosowanie prawa, a więc skarga, której zarzuty dotyczą przyjętej przez sąd wykładni przepisu, nieprawidłowej subsumpcji stanu faktycznego czy też wadliwości argumentacji sformułowanej w ostatecznym orzeczeniu (*vide* – postanowienie z 27 kwietnia 2016 r., sygn. akt Ts 62/16, OTK ZU B/2016, poz. 363).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, należy uznać, iż w niniejszej sprawie nie wykazano ani tego, że przedmiotem zarzutu

jest norma prawna, a nie praktyka stosowania prawa, ani tego, że określone w wydanym w sprawie Skarżącego postanowieniu rozumienie kwestionowanych przepisów prowadzi do naruszenia wskazywanych przez skarżącego konstytucyjnych wolności lub praw.

Należy w pierwszej kolejności podkreślić, że uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanej normy z normami wyższego rzędu jest niezwykle lakoniczne. Art. 45 Konstytucji nie został nawet wspomniany przez Skarżącego w treści uzasadnienia skargi konstytucyjnej, mimo iż został ujęty w jej *petitum*, nie sprecyzowano również jednostki redakcyjnej tego przepisu, która miałaby być wzorcem kontroli w sprawie. Również w piśmie uzupełniającym Skarżący nie uzasadnił zarzutów niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy ze wskazanymi wzorcami kontroli, w szczególności nie powołał argumentów lub dowodów na ich poparcie – nie można bowiem za takowe uznać chaotycznie umieszczonych w treści uzasadnienia ogólnych fragmentów orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i tez z piśmiennictwa, których związek z niniejszą sprawą jest nieoczywisty. W kontekście naruszenia art. 32 Konstytucji również nie wskazano jednostki redakcyjnej, która miałaby być wzorcem kontroli w sprawie, oraz przytoczono jedynie fragmenty orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, ogólnie omawiające zasadę równości i zakaz niedyskryminacji, bez szczegółowego odniesienia do rozpoznawanej sprawy, powtarzając jedynie twierdzenie o niezgodności kwestionowanego przepisu z art. 32 Konstytucji. Co więcej, zarówno skarga konstytucyjna, jak i pismo uzupełniające sformułowane są w sposób, który istotnie utrudnia precyzyjne odkodowanie intencji Skarżącego. Na przykład, Skarżący próbując uzasadnić – jak się wydaje – naruszenie art. 45 Konstytucji, stwierdził: „Jednakże ww. Postanowienie wskazując dalej na art. 398⁵ § 5 jako podstawę odrzucenia przedmiotowej skargi kreuje zasadę pozostającą w sprzeczności z dyspozycją art. 165 kodeksu postępowania cywilnego ustalającą jako zasadę przyjmowanie doręczenia datę wniesienia pisma w urzędzie pocztowym (adresowanego w danej sprawie do Sądu

Apelacyjnego). Tym samym Skarżący podkreśla dokonanie odrzucenia skargi kasacyjnej z powodów nie wskazanych w dyspozycjach kodeksu postępowania cywilnego a szczególności w tym w art. 165 w zw. z art. 398⁶ w zw. z art. 398⁴ kpc. Mając powyższe na uwadze Skarżący podkreśla naruszanie art. 45 Konstytucji przez normy przywołanych powyżej postanowień kodeksu postępowania cywilnego w jakim stanowiły one uzasadnienie uznanie dyspozycji art 165 § 2 za nie dający się rozszerzyć przepis o charakterze szczególnym w zakresie, w którym miałyby on bronić przyznanych ustawą zasadniczą oraz potwierdzoną dodatkowo ustawą o randze kodeksu (tj. wynikających z art. 45 Konstytucji oraz art. 398¹ kpc,) praw obywatelskich takich jak prawo do sądu a jednocześnie rozszerzany (uzupełniany) przez zamknięcie prawa do sądu w przypadku zaistnienia oczywistej omyłki pisarskiej z łatwością dającej się dostrzec i usunąć zatem takiej jak wskazanie adresu innej nieruchomości leżącej w dyspozycji miejscowych sądów” [pismo z dnia 27 października 2018 r., s. 3, pisownia oryginalna]. Można, jak się wydaje, domniemywać, że Skarżący w tym fragmencie uzasadnienia doszukuje się naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji (choć, jak wspomniano, jednostki redakcyjnej wzorca kontroli nie wskazano) w odrzuceniu pisma procesowego z powodu błędnego oznaczenia adresu sądu właściwego – lecz takie zdanie jest jedynie parafrazą zarzutu, nie może więc stanowić jego uzasadnienia, ponieważ byłoby to rozumowanie tautologiczne. Ponadto, w przytoczonym fragmencie, jak się wydaje, Skarżący kwestionuje wydane w jego sprawie postanowienie Sądu, a nie konstytucyjność określonej normy prawnej. Z kolei, w odniesieniu do naruszenia zasady równości Skarżący podniósł jedynie, na wezwanie Trybunału Konstytucyjnego: „iż wobec odmienności prawnej podmiotów obejmowanych dyspozycją art. 165 § 2 z art. 165 §3 kpc w zw. z dyspozycją art. 165 § 4 w przedmiotowej sprawie naruszona została wyrażona w art. 45 Konstytucji w związku z art. 32 Konstytucji równego traktowania wszystkich uczestników postępowania sądowego. Skarżący zwraca uwagę, iż ewentualne przesłanie inicjującego postępowanie kasacyjne pisma w terminie co do zasady na ręce sądu

za pośrednictwem innego operatora pocztowego w Unii Europejskiej lub funkcjonariusza publicznego także w szczególności za pośrednictwem systemu teleinformacyjnego dokonali by czynności uznanych za skuteczne. Tym samym zaskarżane postanowienie w zakresie w jakim różnicuje sytuację prawną nadawców w zależności o wyboru jednej z dopuszczalnych opcji doręczenia w sposób nie znajdujący odbicia w ustawie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, prawa do sądu i równego traktowania” (*ibidem*, s. 4, pisownia oryginalna). Również w tym przypadku można jedynie domniemywać, że Skarżący kwestionuje różne traktowanie podmiotów podobnych. Jednakże Skarżący nie przeprowadził testu równości, nie wyjaśnił nawet, jakie dokładnie podmioty i dlaczego uważa za podmioty podobne. Można mieć poważne wątpliwości, czy osoby wymienione w art. 165 § 2 i 3 k.p.c. są podmiotami podobnymi w rozumieniu art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. Skarżący kwestionuje konstytucyjność art. 165 § 2 k.p.c., odnosząc się w argumentacji do treści innej jednostki redakcyjnej przepisu, czyli art. 165 § 3 k.p.c. Wszakże jednak nie bez powodu art. 165 § 3 k.p.c. jest przepisem szczególnym w relacji do art. 165 § 2 k.p.c – hipotezy tych dwóch przepisów są różne. Skarżący nie uzasadnił swojego poglądu. Co więcej, rozumowanie Skarżącego jest niezrozumiałe, biorąc pod uwagę, że – jak powszechnie przyjmuje się w piśmiennictwie i orzecznictwie – dla zachowania terminów w warunkach określonych w art. 165 § 3 k.p.c. muszą być spełnione takie same przesłanki jak podczas dokonywania czynności procesowych za pośrednictwem operatora pocztowego: „Przepis art. 165 § 3 KPC dotyczy osób, które ze względu na **warunki służby, pracy lub życia** nie mają możliwości lub mają trudności w dokonaniu czynności procesowej lub uiszczeniu należnej opłaty sądowej według zasad ogólnych. Odesłanie zawarte w § 3 art. 165 KPC do § 1 i 2 tego artykułu oznacza, że przepisy te mają zastosowanie także w stosunku do **żołnierzy, osób pozbawionych wolności i członka załogi polskiego statku morskiego**, z wyjątkiem sposobu złożenia pisma lub uiszczenia opłaty sądowej, które w odniesieniu do tych osób uregulowane są w sposób

szczególony w § 3 art. 165 KPC. Oznacza to, że **osoby te obowiązują te same zasady co do zachowania terminu wniesienia pisma do sądu lub uiszczenia należnej opłaty, skierowania pisma (opłaty) do właściwego sądu** (podkreślenie własne)” [J. Jagieła, komentarz do art. 165 k.p.c., [w:] A. Marciniak, *Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1–205*, wyd. 2019, Legalis 2019, pkt IV.1]. Nieczytelny jest również zarzut Skarżącego, że „kwestionowanym naruszeniem obowiązującej konstytucyjnej zasady prawa do sądu jest nieuzasadnione analizą ustawy ograniczenie prawa do sądu tj. uniemożliwienie złożenia przysługującej skargi kasacyjnej w efekcie zastosowania norm art. 398⁶ w związku z art. 165 kodeksu postępowania cywilnego w zakresie w jakim Sąd Najwyższy uzależnił pozytywny skutek wpływu pisma od doręczenia środka odwoławczego pod właściwy adres, uzależniając tym samym ostateczny efekt postępowania prawnego także od działań lub zaniechań osoby trzeciej - nie związanej ze sprawą - w postaci operatora usług pocztowych” (s. 2 skargi konstytucyjnej). Wszakże zgodnie z przytoczonym poglądem Sądu Najwyższego zachowanie terminu zależy od dochowania należytej staranności przez stronę postępowania i wniesienia pisma pod właściwy adres, a nie od zachowania operatora usług pocztowych.

W rezultacie przedmiotowa skarga konstytucyjna jest wadliwa w stopniu uniemożliwiającym jej merytoryczne rozpoznanie.

Niezależnie od powyższego, należy zwrócić uwagę, że twierdzenia Skarżącego na temat brzmienia i treści art. 165 § 2 k.p.c. prowadzą do wniosku, że podniesiony w skardze konstytucyjnej problem dotyczy *de facto* sposobu stosowania prawa, a nie oceny jego hierarchicznej zgodności z Konstytucją. Skarżący zarówno w skardze, jak i piśmie uzupełniającym podnosi zarzuty dotyczące rozumienia normy, jakie nadała jej treść orzeczeń wydanych w Jego sprawie, odnosząc się do treści rozstrzygnięcia, a nie treści normy prawnej: „Tym samym zaskarżane postanowienie w zakresie w jakim różnicuje sytuację prawną

nadawców w zależności o wyborze jednej z dopuszczalnych opcji doręczenia w sposób nie znajdujący odbicia w ustawie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, prawa do sądu i równego traktowania” (s. 4 pisma uzupełniającego, pisownia oryginalna). W myśl przepisów Konstytucji i uotpTK skarga konstytucyjna jest natomiast sformalizowanym, szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych praw i wolności. Skarżący dopatruje się niekonstytucyjności w wykładni zaskarżonego przepisu, przedstawionej w orzeczeniach sądów zapadłych w jego sprawie – przy czym w żaden sposób nie wykazuje, że jest to jednolita i konsekwentna praktyka stosowania prawa, utrwalona w jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego i poglądach doktryny. Ani bowiem w skardze konstytucyjnej, ani w piśmie uzupełniającym, Skarżący nie wskazał orzeczeń czy też z piśmiennictwa, z których okoliczność ta miałaby wynikać. Tymczasem, w piśmiennictwie wskazuje się, że pogląd o wyłączeniu skutku z art. 165 § 2 k.p.c. przez wadliwe zaadresowanie przesyłki można uznać za trafny wyłącznie wówczas, gdy przesyłka została przekazana sądowi właściwemu przez sąd niewłaściwy w sposób inny niż oddanie w placówce operatora wyznaczonego, ponieważ w razie oddania pisma przez sąd niewłaściwy za pośrednictwem operatora wyznaczonego na adres sądu właściwego, o dacie wniesienia pisma do sądu decyduje data jego nadania w placówce pocztowej na adres sądu właściwego, a nie data wpływu do tego sądu (*vide* – J. Jagieła, *op. cit.*, pkt II.5; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 1999 r., sygn. III CKN 220/99, Lex nr 521810). Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego jedynie „jeżeli jednolita i konsekwentna praktyka stosowania prawa w sposób bezsporny ustaliła wykładnię danego przepisu, a jednocześnie przyjęta interpretacja nie jest kwestionowana przez przedstawicieli doktryny, to przedmiotem kontroli konstytucyjności jest norma prawna dekodowana z danego przepisu zgodnie z ustaloną praktyką” (postanowienie TK z 21 września 2005 r., sygn. SK 32/04, OTK ZU nr 8/A/2005, poz. 95). Skarżący w żaden sposób nie wykazał, że sytuacja taka zachodzi w niniejszej sprawie. W rezultacie Skarżący

nie wykazał, że przedmiotem skargi jest akt normatywny, na podstawie którego wydano orzeczenie w sprawie Skarżącego, i który stanowi źródło naruszenia jego wolności lub praw – a nie jedynie sposób jego stosowania.

Reasumując, Skarżący kwestionuje w istocie praktykę stosowania prawa, a uzasadnienie naruszenia wskazanych w skardze wzorców kontroli jest niedostateczne. Tymczasem, jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Konstytucyjnego, *„Trybunał Konstytucyjny, którego działanie determinowane jest zasadą skargowości, nie może brać pod rozwagę tych wzorców kontroli, które nie zostały przez skarżącego wyraźnie podniesione, jak również tych, co do których w skardze nie ma należytego uzasadnienia”* (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r., sygn. SK 59/13, OTK ZU nr 10/A/2015, poz. 162, pkt III.2.2. *in fine*). Nie są więc spełnione przesłanki wniesienia i merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej, wskazane w art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Z powyższych względów postępowanie powinno podlegać umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego